

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Éves számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban

BARSA.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlönet 7 frt
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 frt fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr

A nyiltterben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Vélünk összeköttetésben levő hirdető-írdák, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

.. Kéziratok vissza nem adatnak..

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

— vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
 (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Feltámadunk!

Örök rejtélyek szent világossága a feltámadás!

Amit a bölcsesség tagadni kezdett és tagadott egy ezredéven át: im az bevált e szent napon.

Az ember tévelygett a pusztaságban. Gondok nyugtázták lelkét, szíve vérét nem áhítat, csak félelem hajtotta. . . . Mi lesz a szívből, hogyha megszűnik, mi lesz az ember, hogyha elhallgatott a szív, dobogó, izzó kebelében?!

És a szikra, a melyről hirdetések a bölcsék, hogy isteni, hova leszen, ha már megdől a test, megtörik a lélek tükre és eláll a szív verése? A lélek merre száll?

Ezt kérdező az ember önmagától és kételkedni, czáfolgatni kezdett s a bölcs probléma egy nagy tagadónak agyában egyszer csak megszületett.

S a válasz megjött onnan az égből. . . . Az ur Megváltót küldött le a földre. Az emberek látták a világosságot. A föld, a fű, az erdő, a meny milliónyi csillagával zengte, hogy:

Feltámadunk!

A földi vándorlás is véget ér, mint ahogy minden rossznak végháta van. A sötétség is eloszlik, ha az ég ivére föllép biborban a fény és hirdeti, hogy itt van, itt a hajnal!

Az örök tagadás a porba hull, megszűnik a kételkedés, mert kikél a szellem a márványszerű alól és hirdeti a földön szerteszét, hogy a földön tul van egy élet, dicsőbb, tisztább, mint a szent képzelet, mely a menyországot csak sejtethi.

Feltámadunk!

A nap ifju erőt nyer, s a föld újra kelti ezer fűvét, ezer virágát, a fa újra hajt zöld lombokat, megnépesül az erdő, illat, dal terem minden falomban, minden kis fűvön.

TÁRCZA.

A vallásról, mely egyedül boldogít.

Irta: Sir Leon.

Boldogságunk nem teljes, de van hitünk, melynek isteni világa reményt támaszt bennünk. Az, ki az isteni gondviselésben hisz, egész bizalommal követi ennek törvényeit, s félelem nélkül jár az élet homályos utain, tudván, hogy egy láthatatlan s végzetlen erő, az Isten keze vezeti őt. Óh mily szomorú, hogy manapság sokan jólétük közepe az isteni bölcsesség szavát nem hallják, nem érzik a vallási eszmék szépségét egész teljében, míg őket a mostoha sors csapásai nem érik.

Mint az óly hü barátod, ki örömeid teljében tőled eltávozott, de hozzád ismét visszatér, mikor szerencsétlenség ér: úgy a vallási eszmék is a nyomoruságban a legszébb vigasztalóid.

De azért ne nézzük vallásunkat örömeink ellenségének, — csak azon örömeink nem térnek össze a vallás magasztos eszméivel, melyek az embert lealacsonyítják.

Emberi boldogságunk gyöngye s leginkább ezért van szükségünk halhatatlanságra. Szeretet, nemeslelkűség-e az, mit annak nevezünk, ha vallásos eszmékkel nem járunk. Szeretetünk az emberek iránt bizonyára szívrehatóbb lesz, ha kezeinket imára az ég felé emeljük s embertársaink jólétéért könyörgünk.

Valahányszor a szegényeken könyörülünk, mindannyiszor vigasztaló angyalként

S a balga ember újra hisz, remél!

A nemzetek lerakják itt a fegyvert, mert béke van a feltámadásnak ünnepén. S kik egymás ellen gyilkos fegyverek élét emelték, most elérkezvén nyujtanak baráti jobbot. . .

Ez a feltámadás!

Örök remények népfeltámadása!

Balzsam a fájó szívre, gyászban vigasztalónk és intőnk, oktatónk a nagy gyönyörben. Ember remélj, de el ne bízd magad. Hidd, hogy az élet csak próbáltatás, mely képesít az üdvre és az örök életre!

S a harsonák majd megszólalnak egykor csodás hangokon! Fölkelnek sirjaikból a lelkek, s oda léphetnek az ur zsámolyához s egy uj, egy örök életet kezdenek!

E nemzet is ünnepli e napot.

E nemzet, mely már végig szenvedett egy ezredévet s karddal kezében védte ős jogát, s a hon határát, e nemzet, mely három századon volt a világnak védbástyája a pogányok sok milliói ellen, most már hihet a szent feltámadásban.

Dicsőség menyekben az urnak és béke az embereknek a földön!

Béke, béke! Ez a szeretet szava, a vallás vigasza. Még tünnünk kell, de remélhetünk, mert eljön a megváltás nagy napja!

Feltámadunk!

Néhány pont Trencsénmegye közművelődési viszonyaiból.

Irta: Cseréi József.

Mig ellenben némely földrészek a jobbakk, sőt a legjobbak közé sorolhatók. A hiba mégsem egészen a föld minőségében keresendő. Trencsénmegye szegény, mert nagy részét hegyek borítják és a lakosság száma nincs arányban a termő talajjal. A tisztaság szegénység azonban nem volna akadály, sőt előmozdítója a műveltségnek,

lépünk a nyomor hajlékába, ha istentélelem s vallásos buzgóság sugárzik szemünkől.

Az erény csak is a vallás szövetségében mutatja magát teljes fényében; vallás nélkül nincs jó indulat, nemes gondolkodás.

Nem intézheted gondolataidat a közjóra, mihelyt e világot az Alkotóban nem szemléled s a rend és összhang isteni eszméinek megvalósítására nem lelkesedél; e nélkül gondolataid és a közügy érdekében tett cselekedeteid csak a rosszra vezethetnek.

Nem tagadhatjuk, hogy szebb és nemesebb célok felé való törekvések csak is a vallás sugallta érzésekben bírhatják a hasznosság magvát.

A remek cselekedetek nem teremnek az anyagiság kertjében; ha szemed nem lát egyebet, csak mindenütt anyagot, melyet a vak véletlen összetesz és elbont: akkor ne csodáld, ha a valódi szépségnek eszméi örökre talányok előtted.

De hát tedd félre az egyes egyházak vallásos rendelvevényeinek kegyeletét, hát kérdem, mennyire mentél? atheismusod még akkor is eljlesztő, minthogy rideg eszed okoskodásai az emberi élet minden eszményi szépségét elrontják és gyászha öltöztetik.

Vagy talán az igazságnak akarsz hódolni szívéd vérzése daczára is?

Óh világi, teljességgel nem vagy érdekes az igazságról csak egy szót is tenni, ha a vallás fenséges eszméit és reményeit hazugoknak valod. A vallás mindenkoron éltünk jobbítására és szépítésére elkerülhetlennek tartatott; ha tehát vallásunk csupabalgatag álmodozás, akkor azt hiszem, nem

példa reá Görögország, Attika. Ez is sovány talaju volt és mégis a tudományok és művészetek letéteményese vala az ókorban.

A Vág völgye és a rajta elfutó vasutvonal áldás a megyére. A várromokkal tarkított elragadó szépségű Vág völgyének vizén kora tavasztól késő őszi eveznek a facikkokat szállító tótok lefelé, — az igaz, hogy idegen zsoldban, — míg a vasutvonal vörös fonalként jelöli a magyarosodás útját fölfelé. Délre Pozsonnyal és Budapesttel, észak felé Oderberggel és Krakóval, keletre a ruttkai csomóponttal, nyugatra pedig Tepláról kiindulva a vláriai völgyön keresztül Morvaországgal van összekötve Trencsénmegye. Ezen vékonyan elfutó vonalak hatáskörükbe vonják ugyan a megye távolabb eső vidékeit is, mindazáltal a hegyek közé eső fulvakban nagy a hátramaradás, a nyomor. Ez indította Rovne község vállalkozó drótosait a világ minden tája felé, hogy munkájuk által pénzre és jobb módra tegyenek szert. Rajecz vidékén a borkészítés és vasszonszövés főüzemi szükségletet: necessitas artes docet. Zay-Ugrócznak ipar-tanműhelyében készült fafaragványokat Budapesten a vácsi utcai kirkatok dicsérik. Van ezen kívül Zay-Ugróczon bot- és talpszöggyár, a Schreiber unokái cézégnek üvegyára, mely előbb posztógyár volt. A községhez közel eső szép Karolina-völgyben szintén van egy üvegyár. Beczkó zöldséggel és fonott kosarakkal látja el a vidéket, sőt természetmányaival azelőtt egész Sziléziáig elátogattott. A zöldségen kívül Beczkó sok gyümölcsöt termel. Általában Trencsénmegyében a gyümölcstermelés kezd emelkedni, ez pótolja a kenyeret és nevezetes kivitelű cikket képez. A szőlőművelés legujabb időben Trencsénben a kedvező fekvésű isztechniki hegyoldalon kapott ismét lábra, egyebütt csak a kertekben látható, Predmérien képráma-gyár virágzik. Nagy-Bittse a tutajosok hazája; gözzel hajtott deszkák és lécz-gyáráról, valamint sör-, gyufa- és bőrgyárairól nevezetes.

élek nagyítással, midőn azt állítom, hogy a vallástalan ember igazságainak és tévelygéseinek nincsenek határozott ismertető jelei.

Az atheista a babona kérlelhetlen el-lenségének tartja magát, pedig inkább ő az, ki azt leginkább előmozdítja. Nincs babona, mihelyt nincs atheismus!

Vannak jószívű kételkedők is. Ezek nyugalmat keresnek, de bizonyára nem találják; szívök kívánja a hitet, de értelmök ellene tör.

De ezen jószívű kételkedőkkel szemben a legembertelenebbek, akik esze azon jár, hogy másokat azon vigasztaló reményektől megfoszszanak, melyekben maguk szükkölködnek; a kik sajnálatukat fejezik ki a hívők felett, pedig leginkább önmagukat sajnálhatnák, hogy igit a hívők nem lehetnek.

Vajha fölnyílnának szemek!

De hát hiába, vakok ezek minden vélekedésben és nem kevésbbé vakok a hit dolgában, — mindenre ráfogván: „olyan ez, mint a szenteltvíz, mely se nem árt, se nem használ.”

Az istentagadó előtt nincs vallásos meggyőződés, minden e tekintetben csak álmodozás; maga a világ is szerinte csak az atomok játéka.

Oh mily sötétség!

Hisz az anyag nem gondolkozhatik részeinek egyesüléséről, célirányos összeköttetéséről. De hát örök az anyag! Ám legyen, tegyük még hozzá, hogy az anyag részeinek mozgása, annak szükséges tulajdona, de ez még sem elég. Mert honnét van hát a világ célirányos összhangja öröktől fogva?

Csacszán gőzfűrés- és boróka gyár virágzik. Az északi részen, főképp Tyerchova vidéke jó ízű sajtot (ostyepka) bocsát kereskedésbe. Általán Trencsénmegyeének fő jövedelemforrása a faipar; vajha sok helyütt kopár hegyeit a szorgalom dus erdőkkel takarná be, ebben azonban a meszes talaj gátolja. Az illavai fegyházban létező cipész, fehérmű és szabó műhelyeken kívül szintén főleg a faipar virágzik, bár a kormány ezen intézetre fordított mintegy százhuszezer forintnyi évi kiadását távolról sem ellensúlyozza a tizenhét-huszezer forint jövedelem, melyet a fegyenczék hajtának.

Az anyagi és szellemi emelkedés kell, hogy lépést tartsanak. A felvidéki közművelődési egyesület mint annyi sok más társulat a voluntarismus, önkéntes adakozás műve. A voluntarismus angol eszme, mely a kereszténység talaján fakadt, legerősebb Angolországban, mint a növény talajában. Nem is csoda, Angolországban legnagyobb a pauperismus, és az önkéntes adakozás a szegénység ellenszere, ha az nem gabonaosztásban nyilvánul, mint a rómaiaknál, hanem szellemileg műveli a népet és így teszi képessé az anyagiak megszerzésére, az önszerzemény a legbiztosabb vagyon.

A közművelődési egyesület is társadalmi uton, az állam beavatkozása nélkül keletkezett. Az állam keze nem érhet el mindenüvé, a társadalom működése behatóbb. De viszont a voluntarismus egymagában nem tehet mindent, az állam tekintélyére van szüksége. A voluntarismus sokszor nagyon is bőkezű, mint a folyó tavaszkor, ki-kicsap medréből, majd részvét hiányában összezsugorodik, az állam segélyére, souverainitására szorul. Még napjainkban is szűkkelően féltékenykedünk sokszor az állam souverain jogaira. Félelmünk alaptalan. Az állam tapintatosan jár el, nem ártja magát a társadalom jótékony működésébe, tág teret enged tevékenységének, nem érezzük nyomasztó erejét. Csak ha már a voluntarismus emlői életerőssé dajkálták az eszmét, akkor veszi át az ál-

Bizonyára nem magában az anyagban, hanem a véghetetlen erőben, mely az egész világegyetemet átöleli.

Vagy talán nincs Isten, a Mindenható hitén alapuló vallás, mert az ember bajoktól nem ment?

Hát csupán kellemes állapotok kellenének!

Természetesen, nem kell betegség, vétek, előítélet és egyéb nyomor!

Fájdalom, nem vagyok azon kiváltságolt világiak helyzetében, hogy izük szerint argumentálhatnék; ennek megfejtését szerintem egyedül a halhatatlanság foglalja magában.

Halhatatlanság! Igen, az a valami, melyre erkölcsi természeted unszol, csaknem kényszerít.

Elérheted-e ember itt e földön teljes rendeltetésed célját?

Minden kétségen felül — nem!

Azután sok rút vétek alacsonyít le, de gyakran nemes tulajdonok és cselekedetek magasra felemelnek, — olyan személytől, kit örökké kívánnál szeretni, fájdalommal válsz meg, s szemeidet reménnyel fordítod az ég felé, mikor erényedet üldözik és ártatlanságodat s híredet csufolják: kérdem, vajjon a halálban éltednek egész vége szakadjon?!

Ez nem lehet, a természet Alkotója nem lehet igazságtalan!

Nem tagadhatjuk, hogy vallásunk lelkünk és szívünk tiszta kiapadhatlan forrása. Ezen forrásból merítsünk s vigasztalást lelkünk fájdalomknak, enyhülést óhajtsainknak . . .

lam további nevelését, mint Sparta a gyermekemet anyja kebeléről. A csecsemő a voluntarismus, a társadalom, a gyermeknek okvetlenül az állam tulajdonát kell képeznie, ez a dolgok fejlődésének sorrendje.

A közművelődési egyesület kell, hogy megnyerje a legkülönbözőbb elemeket. Ez, mint emlitem, Trencsénmegyében nem jár nehézséggel. Ép úgy a kereskedői, mint iparos körök belátják, hogy magyar nyelv nélkül a jövőben nem boldogulhatnak, s ha önmaguk koruknál fogva nem képesek is annyira elsajátítani a nyelvkeset, azon vannak, hogy gyermekeik legyenek külföldiek apjuknál: a játék, a nyelv a gyermeké, a gondolkodás és vagyonszerzés a férfi munkája. A jelen körülmények között még nem látszik égető szükségnek a magyar nyelvű népszerű felolvasások tartása. A hasznos, magyar, népies olvasmányok is még csak részben sikeresek. Még nem érkezett el az idők telje, a plenitudo temporum. Előbb olvasó közönséget kell teremteni. A magyar nyelvű felolvasásokat Trencsénmegyében eddig csak a művelt osztály érti meg. A művelt közönség számára tartatnak magyar egyházi szónoklatokat Trencsénben, és csakis itt, a kegyesrendiek templomában mintegy tizenkét ezer évenként a boldogult német prédikációk helyett. Vajha magyar templomi énekek honosodnának meg Trencsénmegye nevezetesebb városáiban, mint legújában Besztercebányán a hazafias Bende Imre püspök tevékenysége folytán.

(Folyt. köv.)

A takarékpénztárak reformja.*)

Évek óta foglalkoznak azon kérdéssel, hogy vajjon a pénzüzetek mai szervezetben megfelelnek-e rendelkezésüknek; s főként a vidéki takarékpénztárak hitel- s betétügyleteik által üdvösen működnek-e közre a közvagyonosodás érdekében

A felette fontos s aktualis kérdéssel már nem csak a sajtó s a kormánykörök, hanem legutóbb a magyar tudományos akadémia nemzetgazdasági bizottsága is foglalkozott.

Szerény lapunk e kérdésben csak a közvetítő szerepre van hivatva, — s mint ilyen — nyitunk tényleg ezen aktuális kérdés ventilálásának. — Barsvármegye területén több oly pénzüzet van, melynek kormánya a közzé érkezőkkel bír a közönség érdekeinek megvédésében; de a részvényesek s betevők sem zárkoznak el teljesen e közönségben foglalt jogos követelmények elől; e kettős érdekek kölcsönös megvilágosítása juttat azon eredményre, hogy belássuk: miszerint takarékpénztáraink némelyike csakugyan eltérő rendelkezése céljától — s ez alapon e pénzüzetek megrendszabályozása aligha lesz elkerülhető. Szerk.

Szeretünk, melyre a vallás tanít, nem vesz örök bucsut attól, a kit szeretünk; koporsónk és sirunk nem egyéb lesz, mint minden földi szenvedésünk méltó jutalma.

Szeressük vallásunkat és téltett kinsként örizzük, mert csendes menedékhelyünk szerencsetlenségünkben; a szeretet vallása az, mely letörli fájdalmas könyeinket...

A kinek vallása nincs, az nem élhet békeségben másokkal; a vallástalannak lelke gyűlölet és bosszúval teljes...

Hogy boldog lehess és boldogíthass másokat, vallásodnak kell lenni; szeretet, békeség és öröm nem lehet hajlékot a vallástalannál.

Csak a vallásos ember taníthat türelme és türelmet gyakorolhat, s csak róla mondhatja a világ, midőn már nincs többé: „hibái megbocsáttatnak, mert igen szeretett.“

Locsolás napján.

— Husvéti tárcza. —

Varga Sándor törvénybíró eltorlaszolta a házát. A kaput belülről vastag fenyőrudakkal megtámogatta, a kisajtóban pedig kétszer is megfordította a zárat.

Éppen most lesz esztendeje, hogy szemefényét, legjobban szeretett szép Zsuzsi leányát eltemették.

Az udvar kutjának a vize ölte meg a tüdejét.

Tavaly ilyenkor husvét hétfőjén, otkolonos szagos vízzel telt üveggel a kezében köszöntött be Varga Sándorékhoz Szabó Pista, a módos Szabó Pálné egyetlen legényfia.

— Adjon Isten neked is! No üsém,

Dr. Herrich Károly érkezett e tárgyról és az általa felvetett eszmék akadémiai témaként elfogadtatván, legközelebb állást foglal el e téren az akadémia is. Kétségtelen, hogy az az anyag, mely az akadémia nemzetgazdasági bizottságának tárgyalási eredményeként a nyilvánosság elé kerül, sok becses adalékkal járul a takarékpénztárak reform-kérdésének megoldásához.

Az ügy rendezésében az általánosan érzett szükségletet a vidéki takarékpénztárak nagy részének mozdulatlansága teszi égetővé. Ebben keresendő az ok, hogy a nagyközönség érdekeit védő sajtó, különböző szaktestületek és vezető egyéniségek a reform-kérdés szabályozását elősegítik, sőt siettetik.

Kettős ok teszi — ugymond a „Pesti Napló“ szakreferense — elodázhatlanná a takarékpénztárak reformálását. Az egyik az, hogy kamatpolitikájuk lehetetlenné teszi a nagyközönség hitelszükségletének teljes, előnyös, célszerű és hasznos kielégítését; a másik pedig, hogy mostani gazdálkodásuk, berendezésük, szövevényességük és ellenőrzésük hiányosságai sok tekintetben veszélyeztetik saját biztonságukat is. A múlt év végén helytelen gazdálkodás, a tőkeerőtlesítése, részben pedig kisebb-nagyobb visszaélések következtében egymásután öt vidéki takarékpénztár jutott tönkre. Most pedig az aradiri szárnnyal a hír, hogy háromszázezer forintnál többet osztott el a helytelen „mérlegelés“, hiányos ellenőrzés következtében; s hiányt lehetne szigorú vizsgálat alapján megjelölni, mely kétes követeléseit, évi veszteségeit le nem írja, vagy az előrefizetett kamatokat elosztja. Ezen tudatra nem esoda, ha a közvélemény felriadt. És a takarékpénztárak kérdése állandóan napirenden van.

Igen sok olyan vidéki pénzüzet van, melynél a reform életszükséglet a vállalatra és feltétlen érdek a közönségre nézve.

A vidéki takarékpénztárak mérlegeiből levonható a tanulság. Van köztük sok hasznos, megfelelő szervezeti intézet, mert figyelemmel van eredeti hivatására, bizonyos összhangot tart tőkealapja és betétösszege közt, törekszik a jutányosságra és nem tévelyedik el a bank és tőzsdéi ügyletek rengetegében. De sokkal több ama vidéki takarékpénztárak száma, a melyeknek mérlegei arról tanuskodnak, hogy a kölcsönüzletek, vagy a kamat-

de jókor fölkelte — fogadta a legény köszöntését a törvénybíró.

— Jókor kezdődik ma a hivatal! — felelte a legény.

— Nem innál egy pohárral ebből a magam főzte törkölyből?

— Köszönöm alássan, de hát előbb meg akarnám szolgálni.

Hol van Zsuzsi?

— Ott van a hátulsó kis kamrában. Eredj no! A rocska meg bent van a pitvarban. A kutat csak tudod, merre keresd!

— Hoztam én vizet magammal Sándor bátyám, szagosabbat a rezedánál.

— De bizony rá ne kend a leányomra azt a patikaszagot! Nem dáma a hé, hogy elszagosítsad a bubitáját. Aztán ugy hiszem, hogy ma husvét van vagy mi! Nem mostanát szokták ilyenkor a leányt, hanem fürdetni. Hej az én koromban nem jártunk ám ilyen ronggyal bepólyázott orvosságos üveggel a lányos házakhoz! Hanem kivezettük a leányt a falukutjához, aztán ha nagyon makranczos volt, még oda is kötöttük. Az egyik legény a vizet huzta, a másik fogta a leányt, a harmadik meg, vagy éppen az, akinek legtöbb jussa volt hozzá, öntötte azt a jó hideg friss vizet a nyaka közé. Azt hiszed, hogy bánta, kurjongatni kurjongatott, de csak azért, hogy a szomszédos leányok összeszaladjanak és bomoljanak az irigységtől. Nem féltek ám az én legénykoromban a hajadon cselédek a víztől, mint a mostaniak, akik mezitláb még a hóba se mernek kimenni úgy, mint az én nevelésem, a Zsuzsi leányom. Hanem dugd el üsém azt az orvosságos üveget, mert még beteg leszek tőle, ha sokáig látom.

Szabó Pista szegyenkezve dugta el a

láb felcsigázása, különféle ezimeken szedett díjak által a törvény kijátszása, vagy a betétforgalom határainak tulságos kiszélesítése útján, sokkal nagyobb kamattjövédelmet hajtottak, semhogy a közönség hitelszükséglete, vagy biztonsága előnyös kielégülést nyerhetett volna. Bizonyítják továbbá, hogy a vidéki takarékpénztárak kelleténél többet foglalkoznak jelzálogkölcsönökkel és hogy a legkülönbözőbb tranzakciók következtében lényegükben sokkal inkább bankok, semmint takarékpénztárak.

A mérlegekből letükröződő tanulmányok képezik egyszersmind a vidéki takarékpénztárak hiányosságait és megadják azt a kulcsot, melynek segítségével a fenforgó bajok orvosolhatók volnának. Az első törvény az, hogy a magas kamatlábnak a takarékpénztáraknál nincs helye. Mert nem lehet a drága perzentláb okozta hátrány el-lensúlyozására arra hivatkozni, hogy midőn valamely takarékpénztár drágán értékesíti és értékesítheti pénzét: nagy kamattjövédelmet nyújthat betevőinek is. Ez nem érdek. A betevő, a kinek tehát pénzfőlsége van, megelégszik a mérsékelt kamatlábbal, a fizetes jövédellel; ellenben az adós rászorul az olcsó pénzre és tönköt jelent rá nézve az uzsora. Előnyös kölcsönt pedig csak akkor nyújthat az intézet, ha jutányosan gyűjti betéteit. De másrészt, ha nem édesgeti a tőkét magas kamatlábbal: megszűnik az a visszasság, hogy a betétforgalom semmilyen arányban sem áll a részvénytőkével. Válság esetén a betevők garanciája a tőkealapban rejlik; de van-e egyáltalán biztosíték, ha a betétforgalom az alapot annyira felülmulja, hogy az intézet abból betéteinek csekély hányadát sem térítheti vissza. A második feltétel tehát amaz arányszám megállapítása, a melyben a betétforgalomnak a részvénytőkéhez állania kell. A harmadik feltétel, hogy a takarékpénztárak rövid lejáratu művelétekre szoríttassanak, mert csak akkor képzeltető, hogy az intézetek erőikkel gyorsan rendelkezhetvén, a kellő mozgékonysággal szolgálhassák a nagyközönség hiteligényeit. Bármely megrázkódtatás esetén is abban rejlik a vidéki takarékpénztárak főveszedelme, hogy ügyleteik hosszú időre terjedvén, nem tudják szétszórt pénzeiket oly gyorsasággal összpontosítani, hogy pl. a tömeges felmondások okozta zavarokból még kellő időben kibontakozhassanak. — (A most fenforgó aradi

mellénye zsebébe a kis üveget, aztán lábujjhegyen sietett a kamra ajtajához, amelyet gyengén megkopogtatott.

— Ki a nő! — hallatszék belülről a Zsuzsi hangja.

— Én vagyok szögám, a Szabó Pista.

— Te vagy a hé! mindjárt kinyitom, csak levetem a felsőmet meg a cipőmet. Régen varlak ám mán Pista, rám zártam az ajtó, azt akartam, hogy te légy az első.

S alig hangzott el a leány utolsó szava, a zár föl pattant és finom patyolat ingvállban, mezitláb, vékony alsóban jelent meg Zsuzsi alakja. Ragyogó fekete szemével bizalmas mosolygás kíséretében tekintett a legény szeméi közé és aztán kacagva csak annyit mondott, hogy: „vezess no, hanem siessünk, mert még meg találne fázni!“

Mint valami szilaj angyal lépdelt a lány a legény oldala mellett a kut felé.

A mély kut géme nyikorogva már vagy ötször fordult meg féltengelye körül. Zsuzsi nagyokat sikojtott, de még nagyobbakat kacagott. A Pista legény alig győzte marokkal mérni az ostort. Az öreg Varga oda-oda kiáltott hozzá: „vigyázz gyerek, ki ne fogjon rajtad a leányom!“ Mély a kut ugye, nehéz a rocska!

Pista homlokán már kigyöngyözött az izzadság verejtékje, mindamelllett a házhoz érkező többi legényeknek erőszakkal kellett kicsarni kezéből az ostort, mert hát ilyenkor más legényeknek is jussa van ám Varga Zsuzsihoz, már csak a piros tojásért is!

A nyitva hagyott kapu előtt egész csomó asszonynépesség nézte irigykedve a Zsuzsi „megtiszteltetését“, bár sikoltozva futottak szét, ha valamelyik legény vízzel telt edényvel tartott feléjük.

pénzüzetet a hirtelen felmondott betéteket igazgatósági tagjai által összerakott 220,000 frttal fedezi, melyhez az igazgatóság egyik tagja maga 140 ezer frttal járult. De vajjon a vidéki pénzüzeteknél, hány ily igazgatósági tagot találhatnánk?)

Nyilvánvaló tehát, hogy a hosszú lejáratu jelzálogkölcsönök nem tartoznak ama műveletek közé, melyektől a vidéki takarékpénztárak üdvüket várhatnak. És nem látja hasznát ezeknek a birtokos osztály sem, mert a földhitelkölcsönöknek a hosszas időtartamon kívül, még az olcsóság is a főfeltételük. — S mit tapasztalunk a vidéki pénzüzeteknél: hogy 10—20 %-től tőketerlesztés mellett (a díjakat is beszámítva) 8—10 százalékos kamattal boldogítja kisbirtokosainkat.

Ezek a bajok, a melyekre rámutattunk, a vidéki takarékpénztáraknál nagyrészt fennállanak. Tudják és értézik ezt az intézetek épp úgy, mint a nagy közönség érdekelt rétegei. És a mily nagyok a visszasságok: ép oly szükséges megszűntetésük, a mi a körvonalozott uton nem ütözik tulságos nehézségeibe.

Idő előtti volna az akadémiai értekezlet elé vágni; noha F e n y v e s s y A. ur a „Magyar P.“-ben kevés reményt és jogosultságot fűz annak eredményéhez; mégis — miután kereskedelmi kormányunk erélyes beavatkozása a pénzüzetek reformálása körül az intézetek érdekeire aligha lenne különös tekintettel: — célszerű volna már most a kormány eljárását megelőzőleg a vidéki pénzüzetek igazgatóságainak a „takarékpénztárak reform kérdésében“ egy közös alapon, pozitív okokkal támogatott álláspontra helyezkedni.

Addig is minden egyes vidéki pénzüzetnek érdekében áll oly ügykezelést honosítani meg saját kebelében, hogy ez alapon a kormánynak beavatkozása, a pénzüzetek megrendszabályozására célzó törekvése indoklatianná váljék.

Reméljük, hogy az intézők nem késnek sokáig a kérdés szabályozásával.

(B.)

Barsvármegye bizottsági ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottság folyó hó 15-én a főispán elnöklété alatt tartott ülésében az alispán által beterjesztett jelentés szerint közmunka válság ezimén f. é. marcius hóban befolyt 1269 frt (Folytatás a mellékleten)

A négy éves kis Margitka sirva könyörgő hangja vetett véget a „mulatságnak“, aki omló könyvek közt, összetett kézzel könyörgött a bácsikhoz, hogy ne bántsák már tovább az ő testvérménikjét.

A legények közt kiosztották az egy pohár italt, meg a piros tojást és mielőtt tüvé tették a ház környékét, tovább állottak.

A Zsuzsi fiatalabbik hajadon testvérét a 15 éves Terkát keresték padláson, pinczében, bár váltig bizonyították az egész ház népsége, hogy a husvéti ünnepekre, öreg anyjához, a szomszéd faluba utazott.

Szabó Pista másnap reggel százszor is kinézett otthon a kerítésen.

— De hol is marad ilyen soká az a Zsuzsi — mondogatja magában — pedig mégis csak illenek, hogy visszaadja a kölcsönt. Talán először más legényhez ment! Talán ide el sem jön?!

A ház ablakát egy elrobogó vastengelyű kocsis pattogása rezegettette meg.

A Vargák kocsisa viszi a doktort.

Még meg sem állottak a lovak a Zsuzsiék háza előtt, mikor Pista már bent termett.

Kéztördelve fogadta az egész ház népe.

— Te vagy az oka mindennek, te ölted meg! Oh fiam mért is nem volt több eszettek! — mondogatja tizszer is a sűrű könyeket hullató Vargáné.

— Kit öltem én meg!

— A Zsuzsit, a Zsuzsit, az én legszébb gyereketem, az én legjobb leányomat. Hiszen már alig tud a lelkem lélekzetet venni. Az éjjel folyvást félrebeszélte, mindig csak téged hívott segítségül. Háromszor is kiugrott az ágyból, hogy az árviz elől el- (Folytatás a mellékleten)

Jókai Mór legújabb regénye: „**A lélekidomár**” szintén abban a füzetes vállalatban jelenik meg, melyet **Revai testvérek** „**Jókai Mór újabb regényei**” cím alatt előző két évvel megindították és melyből eddigelő már 88 füzet jelent. A lélekidomárnak 10. és 11. füzet az, mit e kitűnő regényből most legutóbb kaptunk és önkéntlenül is a borítékra nyomtatott ismertetés kivonatát kell idéznünk, mely leghívebben tükrözi vissza magát a regény tartalmát is. „Hatalmas eszünk, gyönyörű gondolatok, felruháva a legszebb ékesszeggel, mit egy a muzsáktól megdöbbent toll teremthet. Gyönyörű olvasmány, mely tovaragad minket, mint az ár, de oly remek tájakra visz bennünket, hogy nem bírnak azoktól megválni. Kínagasló alkotás annak a magasröptű képzelgetnek, mely legkisebb vonásában is fényes képet nyújt. — Bámulatos egész, melynek részesei gyönyörök, kápráztatva fényükkel, de azért nem gyorsan múlt hatást teremtve.”

A füzetek egyenként is átvethetők 20 kr. árral; megrendelhetők, Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

Kincset. szellemi kincset szerez az, a ki a „**Képes Családi Lapok**” című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra előfizet. E lap gazdag tartalmával, értelem s izlés nemesítő olvasmányával valószínűleg szellemi kincstárát képezi a magyar családoknak s „**Nő a házban**” című mellékletével nélkülözhetetlen barátja a családjának. Közleményei minden számban a legjobb magyar íróktól erednek s a család bármely tagjának bátran a kezébe adhatók.

A „**Képes Családi Lapok**” előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s Nyitrai és Társa Léván, kihez az előfizetések legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal.

Azt a borzasztó felfedezést

tették az utóbbi években, hogy a halálesetek legnagyobb részét vesebaj okozza.

Ennek a szervnek tehát ezentúl nagyobb figyelmet kell szentelni, működését és megbetegedéseit jobban tanulmányozni, hogy a halálesetek csökkenjenek.

Thompson E. Th. dr. Londonban, a híres epilepszia specialista kimutatja, hogy a Brompton kórházban meghalt epileptikusok 52 százalékára vesebajban szenvedett s kétségtelen, hogy ez volt alapoka az epilepsziának. Szintugy be van bizonyítva, hogy a szívujak legnagyobb része vesebajból származik. Ezrével halnak meg naponként az emberek, s okul minden képzelhető betegség említettik, holott valóban vesebaj az ok. A veséknek az a fontos feladatuk van, hogy a testből kiválasztják a mérges alkatrészeket, s mint ilyenek a test mérgeztávolító szerveinek nevezhetők. Ha ez a működés hiányos, a test okvetlenül megtelek roszs, mérgezett vérrel, mely keringsében a test minden részét érinti, s egy vagy több szervet megront. Ehez járul még, hogy egyetlen egy szerv sincs annyira betegségek kitéve, egy sem oly fogékony betegségek iránt, mint a vese. Ezekből mindenki meg fog győződni, mily fontos dolog megőrizni a vesék egészséges állapotát, s időről-időre oly szerrel élni, mely azokat erősíti és egészséges működésüket biztosítja.

Sok orvosi tekintélynek, valamint laikusoknak is általános véleménye, hogy

Warner Safe Cure-je az igazi és egyetlen orvosság, mely ezt a kedvező befolyást gyakorolja a vesékre s ezeket, ha egyszer beteg állapotba jutnak, sikerrel gyógyítja. Egészséges vese egészséget jelent, e szervnek egészségtelen működése pedig betegséget és szenvedést.

Warner Safe Cure-je az ismertebb gyógyszer-tárban kapható. Főraktár: Szalvator gyógyszer-tár-Pozsony.

Mindazok érdekében, kik a tisztaságot kedvelik, ajánljuk a „Zacherlin” port, mely a leghatásosabbnak elismert szer a kártevő és undok rovarok pusztítására. Tökéletesen elpusztítja a poloskákat és bolhákat; a konyhákat alaposan kitisztítja a szab bogarakról; megszabadít a legyekről. Házi állatainkat és a növényeket megőrzi a férgek ellen stb. stb. Azért igen ajánlatos e szer megszerzése. Bővebbet lapunk e számnak hirdetői oldalán találnak olvasóink.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kőny a József. városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt 30 kr, 6 frt 50 kr. Kétszeres 5 frt 15 kr, 5 frt 30 kr. Rozs 5 frt.30 kr. 5 frt 50 kr. Arpa 5 frt 50 kr, 6 frt 10 kr. Zab 5 frt. 80 kr, 6 frt. 20 kr. Kukorica 5 frt. — kr, 5 frt 10 kr. Bab 7 frt — kr, 7 frt. 10 kr. Lencse 7 frt 20 kr. 7 frt 50 kr. Köles 4 frt. 4 frt 50 kr.

Nyilttér.

Seiden Grenadines schwarz und farbig (auch alle Liechtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 p Met. (in 18 Qual.)
Schwarze weise und farbig Seiden-Damaste von fl. 1.40. bis fl. 7.75 p Met. (18 Qual.) versendet roben u. stüchweise porto. zollfrei dos Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. und K. Hofliefl.) Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto.

II.

Azon munkások és munkásnőkre nézve, kik mindennapi kenyerüket kezük munkáival keresik, nagy hátránnyal jár a betegség állapot és azért óva kell egészségüket őrizniök s ha a betegség beáll, azonnal gondoskodniok kell kellő gyógykezelésről. Csupán egy szer létezik reájuk nézve, mely olcsóságán kívül (naponta alig 4 krba kerül) kellemes ízű, biztos hatással működik s azért mint háziszér általános használatnak örvend; ezt a szert **Brandt Richard** gyógyszerész svájci labdacsa képezik. E labdacso, melyek minden előforduló emésztési zavarok s ennek folytán támadó, bágyadság, kedvetlenség, étvágyhiány, szédülés, székrekedés stb. esetében 10 év óta kitűnő háziszérnek bizonyultak, minden gyógytárban dobozonként 70 kr-ért kaphatók. — A vételnél ügyelni kell, ne hogy értéktelen utánzatot vegyünk.

H I R D E T E S E K.

Aprilis 21.

16. szám.

SORSJEGYEK LEBÉLYEGZÉSE.

A sorsjegyek tárgyában hozott új magyar és osztrák törvény értelmében bizonyos sorsjegyek lebélyegzendők, hogy azok a közforgalom tárgyát képezhessék. — A le nem bélyegzett sorsjegyek értékükben vesztenek, elidegenítés és csere tárgyát nem képezik — nem ovadékképesek. Tekintve, hogy ily bélyegzés alá tartozó sorsjegyekre a „**lévai takarékos és hitelintézet**” is érték előlegot adott s tekintve, hogy a lebélyegzés mulasztásából ugy a sorsjegyeket bírláló intézet — mint a sorsjegyek tulajdonosai esetleges vagyoni hátrányoknak vannak kitéve — a lebélyegzésre kitézett idő rövidsége miatt ez uttal s az alapszabályok 43-ik §-a alapján felhivatnak mindazon sorsjegytulajdonosok, kiknek a „**lévai takarékos és hitelintézet**”-nél előleg gyanánt elhelyezett sorsjegyeik vannak — miként a lebélyegzés iránti szándékukat legkésőbb **f. hó 25-ig** az intézet pénztárában annál inkább jelentsék be, mert a lenem bélyegzésből származható kárra nézve az illető irányában az intézet szavatosságot nem vállal, — sőt esetleges saját kárára nézve az illetők irányában igényét fenn tartja.

Léván, 1889. ápril 19-én.

A „**lévai takarékos és hitelintézet**” igazgatósa.

A magyar tudomány és irodalom

legkiválóbb művei

legnagyobb választékban s jutányos áron kaphatók

KUN DÁNIEL (ezelőtt Kohn testvérek)

könyv- és antiquárkereskedésében Budapest egyetem-utca 1. szám.

Alkalmas díszművek, ifjúsági iratok a magyar tudomány és szépirodalom legkiválóbb termékeiről szóló árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik. — Egyes jobb művek vagy egész könyvtárak a legjobb áron megvétetnek, vagy becséréltetnek.

Intézetek és könyvtárak kedvezményben részesülnek.

Kiadó lakás és üzlethelyiség.

A „**lévai takarékos és hitelintézet**” ur-utczai emeletes házában f. évi június, esetleg július hó elsejétől az emeleten egy — négy szobából stb. álló lakás — és földszint kapu mellett — két szobából álló — bolti helyiség bérbe adatik. A bérlelni szándékozók naponként d. e. 10 — 11 óra közt értekezhetnek az intézet üzlet helyiségében annak igazgatójával.

Léva, 1889. ápril 20.

PÉNZZT

sorsjegyekre, értékpapírokra, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, takarékpénztári betétkönyvecskékre, takarékpénztárnál elzalogosított értékpapírokról szóló letétjegyekre, arany és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

LÖRY J. banküzlete

Budapest, Hatvani-utca 17. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Frommer Mór** felső-pradorfi lakos végrehajthatónak **Gajdos Jakab** csejkői lakos végrehajtható elleni 23 frt 08 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében egy a 156 sz. a. rendelkezés nyomán a végrehajtást szenvedő **Gajdos Jakab** egy a társtulajdonos **Gajdos Ferencz**nek a csejkői 101 sz. tjkvben A I 1 rdz. a. foglalt közös fekvőségükre s az ugyanott épült 83 összeírasi számú közös lakházukra együttesen 414 frt továbbá **Gajdos Jakab**nak a csejkői 414. sz. tjkvben A I 1—7 rdz. a. foglalt fekvőségeire 391 frt végre ugyancsak **Gajdos Jakab**nak a csejkői 573 sz. tjkvben A + 1 rdz. a. foglalt szőlő fekvőségének 1/2 részere az árverést 272 frtban ezenel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi **május hó hó 13-án** d. e. 10 óraker Csejkő község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a csejkői 101 sz. tjkvben A I 1 rdz. a. foglalt egész fekvőség után 41 frt 40. krt, az ugyanottani 414 sz. tjkvben A I 1—7 rdz. a. foglalt egész ingatlan után 39 frt 10 krt, végre az ugyanottani 573 sz. tjkvben A + 1 rdz. a. foglalt 1/2 tézszőlő fekvőség után 27 frt 20 krt készp. vagy az 1881. LX. tez. 42 §-ában jelzett árfolyam, számítot és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügym. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Léván, 1889. febr. 4.

A lévai kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság

Gyenes,
kir. jbiró.

930. 1889. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíróóság mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kozma Mária** özv. **Mátyásfy Ferencz** végrehajthatónak **Koszorin Borbála**, mint **néh. Kristóf József örököse** végrehajtható elleni 120 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében **Kristóf József**nek a gr.-szőlősi 117. ivben A I 1 szs. alatti fekvőségére és az azon állítólag épült de telek-könyvileg ki nem tüntetett lakházára az árverést 442 frtban ezenel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi **április 29-ik** napján délelőtti 10 óraker Gr.-Szőlős községben a bíró házában megt. nyilvános árverésen a megállapított kik. áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a gr.-szőlősi 117. ivben A I 1 szs. alatti fekvőségre 44 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881 LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számítot és az 1881 nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet, §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Mervt Léván 1889. évi márcz. hó 8-án.

A lévai kir. jbiróság mint telekvi hatóság.

Gyenes,
kir. jbiró.

4076. 1888. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Vida szül. Doba Julianna, Kajtár szül. Doba Doba János, Váradai Sára szül. Doba Erzsebet és Kis szül. Doba Zsófia** önkényes bírói árverési ügyében az ar.-maróthi kir. törvényszék (a lévai kir. jbiróság) területén levő Gr.-Szt.-György községben fekvő a gr.-szt.-györgyi 149 sz. tjkvben **Vida szül. Doba Julia,**

Kajtár szül. Doba Sára, Doba János, Váradai szül. Doba Erzsebet és Kis szül. Doba Zsófiának nevére jrt A I 1—3 sor 187. 189. 208. hrsz. fekvőségeire illetve a 114/a összeírasi számú ház istálló és kamara-ra az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi **május hó 20-ik** napján dél-e. 10 óraker Gr.-Szt.-György községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 frt — krt készp. vagy az 1881 LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számítot és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt ig. ügym. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1888. decz. 29.

A lévai kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság.

Gyenes,
kir. jbiró.

190/1889. szám.

Árverési hirdetmény.

Aullirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tez. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. jbiróság 1012. szamu végzése által **Kokora Ede** és **Waldmann Mór** javára **Ruman Samu** ellen 297 ft 60 kr. tőke, ennek 1888 év decz. hó 10 napjától számítandó 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 18 frt 17 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 444 frtba becsült daráló gép, sertések, lovak, kocsik, butor és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 1304/1889 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszíndu, vagyis Felső-Terényben leendő eszközösszere 1889. év **május 8-án** d. e. 8 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezonnel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. tez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tez. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Ipolyságon, 1889. ápril. 15.

Baig Mór,
kir. bir. végrehajtó.

4098. 1888. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a magy. királyi allamkincstár végrehajthatónak **Skopál Mihály** végrehajtható elleni 35 frt 89 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében **Skopál Mihály**nak a mattai 36. sz. tjkvben A I 2—13 szs. alatt foglalt fekvőségének 1/2 rész il-letményére és tartozékára az árverést 656 frtban ezenel megáll. kik. áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. **május 17-én** d. e. 10 óraker Csata községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 65 forint 60 kr. készpénzben, vagy az 1881, LX. t.-ez 42. §-ában jelzett árfolyammal számítot és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Léván, 1888. decz. hó 29.

A lévai kir. járásbíróóság mint telekvi hatóság.

Gyenes,
kir. járásbíró.

PSEPHOFER J.

Gyógyszertára Bécs, Singerstrasse 15.
„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, melyek előbb „universalis labdaesoknak“ nevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert alig van betegség, melyben ezer meg ezer esetben csodálatraméltó hatásúknak ne bizonyultak volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer hasztalanul alkalmaztatott, ezen labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett be. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr. 1 tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr., bérmentelen utávéttel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tekercs labdaes 1 trt 25 kr. 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr. 4 tekercs 4 frt 40 kr. 5 tekercs 5 frt 20 kr. 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldhető.)

Valódiaknak csupán azon labdacok tekinthetők, melyeknek használati utasítása Pserhofer va áírásával van ellátva és melyek skatulyájának fedelén ugyanazon név írás vörösen van alkalmazva.

Számtalan köszönőirat tekinthető be, melyekben ezen labdacok fogyasztói hosszabb használat után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekből köszönetet mondanak. Mindaz, aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja e szert.

A sok hánylatkozozat közül itt csak néhányat közlünk:

Schlierbach, 1888. febr. 17.

Tisztelt Uram! Tisztelettel alulírott az Ön valóban nagyon hasznos és kitűnő vértisztító labdacainak ismétli 4 tekercsessel küldését kéri. Teljes tisztelettel
Neureiter Ign. gyak. orvos.

Hrasche, Flödnig mellett. 1887. szept. 12.

Tisztelt Uram! Isten akarata volt, hogy labdacai kezeim közé kerültek és most írok Önnek azok sikeréről. En gyermekágyban meghültem úgy, hogy dolgaimat nem végezhettem és már bizonyára meghaltam volna, ha az ön csodás hatású labdacai meg nem mentenek. Isten áldja érte ezerszer, Reményem, hogy az ön labdacai egészségemet teljesen helyrehozzák, úgy mint azok másokét helyrehozták.
Knicic Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. d. c. 9.

Igen tisztelt Uram! Legfőbb köszönetemet nyilvánítom önnek 60 éves némem nevében. Ugyanez 5 évig idült gyomorhurutban és vizkóiban szenvedett. Az élet kin volt reá nézve és már feladottnak hitte magát. Véletlenül kapott egy skatulyával az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból és azoktól meggyógyult. Veinzetti Jozefa.

Mitterinzersdorf, Kirchdorf m. F.-Ausztria, 1886. jan. 10.

Tisztelt Uram! Szíveskedjék az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból részemre póstával egy te-

keresettel küldeni. Kénytelenül érzem magamat önnek teljes elismeréssel ezen labdacok értékére nézve kifejezni és mindenütt, ahol a helyzet engedi, minden szenvedőnek a legmelegebben fogom ajánlani: Felhatalmazom önt, hogy ezen köszönetnyilvánítomat tetszés szerint nyilvánosan alkalmazhassa. Tisztelettel
Kasztner Teréz.

Gotschdorf, Koltsbach m. Osztr.-Szilécia, 1886. okt. 8.

Tisztelt uram! Szíveskedjék nekem az ön universal vértisztító labdacsaiból egy tekercset 6 dobozzal küldeni: Egyedül az ön csodás labdacsaiknak köszönhetem, hogy gyomorhajomtól, mely öt évig gyötört, megmenekültem. Ne is fogyjonak ki nálam ezen labdacok soha és ezennel Uraságodnak legfőbb köszönetemet nyilvánítom.
Legmélyebb lisztelettel
Zwick Anna.

Rohrbach, 1886. febr. 28.

Tisztelt Uram! Mult év nov. havában önnel egy tekercs labdacot rendeltem. Én és nőm ennek legjobb hatását tapasztaltuk; mindketten nagymérvű fejfájásban és rossz székelésben szenvedtünk, úgy, hogy már közel voltunk a kétségbeeséshez, dacára, hogy még csak 46 évet számolunk. És lám! Az ön labdacai csodát műveltek és minket a bajtól megmentettek, Tisztelettel
List Antal.

Fagy-balszam Pserhofer J.-től, hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenféle fagyások ellen, valamint idült sebekre stb. Egy doboz 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Amerikai köszvénykenőcs legjobb szer minden köszvény és csúszos baj, ischiasz, fülf. stb ellen 1 ft 20.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50 kr. Bérmentes, küldéssel 75 kr

Golyva balszam megbízható szer golyványok ellen. Egy palack 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) elromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, 1 üvege 22 kr.

Angol csodabalszam 1 üveg 12 kr., 12 üveg 1 frt 20 kr

Fiakerpor, hurut, rekedtség, köhögés stb. ellen, 1 skatulya 35 kr., bérmentve 60 kr.

Az itt megnevezett készítmények kivül minden az osztrák lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek készletben vannak s mindon, esetleg raktáron nem levő cikkekéről is pontosan és oleson gondoskodunk.
A postai küldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek előleges pénzbekeüldésre vagy utávéttel. A pénznek előleges beküldése (legjobb póstautávéttel) a postán sokkal jutányosabb. mint utávéttel.
6.—12.

ÚJ GYÓGYSZER SZÉKREKEDÉS ELLEN,

mely a leghíresebb orvosok által, többek között Dr. H. Senator tanár, (Berlinben) Dr. Thompson (Párisban) és Dr. Massini tanár (Baselben) által e czérra eddig használt szerek között a legjobbnak van elismerve a *cascaia sagrada*; főalkatrészét az új javított A. BRANDT gyógyszer. St. Gallen (Schweiz) svajci labdacai képezik. Minden jobb hírnevű gyógytárban, dobozonként 40 vagy 70 kr-ával használati utasítással együtt kaphatók. — Versenyhirdetéseik által, melyek elévült pirulákat ajánlanak, ne hagyja magát senk befolyásolni, hanem hivatkozzék A. BRANDT nevére, mely minden dobozon tisztán olvasható. Minden egyéb értéktelen utáztat. — Ezen új javított svajci labdacok minden jobb gyógytárban készletben tartanak. Kívánatra a főraktárból F. Krizan Kremserben (Morvaország) szívesen küld bérmentve mindenkinek. — Megrendeléshez tessék az értéket csatolni esetleg póstabélyegekben.

Kapható minden gyógyszerárban.

Máriaczei gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy. Főhímlhatatlan étvágyhiány, gyomorégőség, rossz illatú lelegzet, refluxóda, savanyú felbőfenes, kolika, gyomorhurut, gyomorfájdalomok és daraképződés, túlságos nyálképződés, sárgaság, undor és hányás, felfújás (ha a gyomortól ered), gyomorfájdalom, székzsorulás, a gyomornak étellel és italokkal való túlterhelése, gillisták, lep-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üvege ára használati utasítással együtt 40 kr., kettős palack 70 kr. Központi szétküldés Brády Károly gyógyszerész által Kremserben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! A valódi máriaczei gyomorcsöppet sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeleit minden üvegnek piros, a fenti védjeggyel ellátott borítékba kell göngyölvé lennie és a minden üveghez mellékelte használati utasításon meg kell jegyezve lennie, hogy az Kremserben üvegek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Léván Boleman Ede öröközei, Medveczky Sándor, Aranyos Maróthon Bittó Károly, N. Lekéren Bolyós Gyula, Ipolysághon Burko István, Nagyszállón Zsorna László, Selmezbányán Sztankay Ferencz, Szántón Meisels A. urak gyógyszerárában.

SCHLICK-féle VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:

VI. váczi körút, 57.

GYÁR és IGAZGAGÓSÁG:
VI. külső váczi-ut, 169699.

GŐZ- és JÁRGÁNYCSÉPLŐ KÉSZÜLETEK.

SCHLICK-féle szabad.

KÉT- ÉS HÁROMVASU EKÉK.

SCHLICK-féle „HALADÁS“ sorvető gépek
Szórvavető gépek.

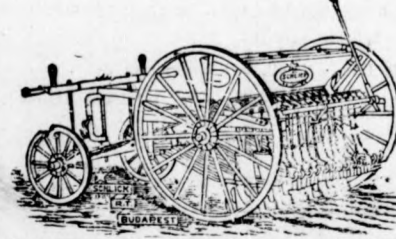
Schlick féle szab. Rayol ekék Schlick és Vidats féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecskaavágók, répavágók, repazúzó, tengeri morzsolók, csöves tengeri daralók, gabonatiztító rosták, örlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolecsőbb árak,

Arjegyek kívánatra ingyen és bérmentve. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink tudomására hozni, hogy nola a VI. váczi körút 57. s. a lévő irodánk legnagyobb részét a külső váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az eddigi irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink keüelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési cikkekink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel

2-18

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.
Képviselő Léván KERN TESTVÉR uraknál.

Arverési hirdetmény.

Néhai Zmeskall Kálmán tulajdonát képezett s ez idő szerint alulírottak tulajdonát képező butorok s házi felszerés f. évi ápril hó 29-én délelőtt 10 órakor Léván szabad kézből el-fognak árvereztetni.

Zmeskall Lázár.

A legkitűnőbb szer a rovarok ellen

meglepő hatással gyorsan irtja ki a kártékony férgeket és oly biztosan, hogy azok nyomtalanul eltűnnek.

Figyelembe veendő, hogy

a puszta papirba kimért por sohasem valódi,

„ZACHERL SPECIALITÁS“

Csakis eredeti üvegekben s oleson kaphatók:

Léván:	Boleman Ede	Ar.-Maróthon:	Eisenberg Károly
„	Kern testvérek	Selmeczen:	Sommer Jan. A. özv.
„	Medveczky Sándor	„	Sztankay F. gyógyszer.
Ipolysághon:	Dombó Károly	„	Wankovits Lajos
K-Tapolcsanyban:	J. Pollak.	„	Kraus W. G.
Körmöczön:	Ritter Lipót J.	„	Marschalko Gyula

uraknál.

Főraktár:

J. ZACHERL,

WIEN, I., Goldschmiedgasse, 2.

Nincs többé fogfájás!

Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvize, fogpora és fogpásztájának

használatával,

2 arany rem: Brüssel 1880, London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter 1373. évben felal-pior által. 1373. tatott

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének naponként néhányszor vízbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek felhártséget és szilárdságot kölcsönöz, a menyiben a fogust erősíti, s teljesen egészséggé változtatja. A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vélek tenni, midőn ezen legrégibb s legpraktikusabb készítményeket beces figyelmükbe ajánlom, mert csakis az egyedül és legkitűnőbb gyógyszer miódenemű fogfájdalmak ellen.

Alapított 1807. SEGUIN 106. & 108. Rue.

Főügnök: BORDEAUX Croix de Segney

Kapható: minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

95 kr, közmunka bírság czimén 9 frt 37¹/₂ kr, katoná beszállásolási pótdobban 26 frt 48 kr, betegápolási pótdó czimén 65 frt 87 kr.

A kir. tanfelügyelő által a lefolyt marcius hónapban tett iskolalátogatásokról szóló jelentése szerint a körmezői községi elemi fiu, elemi leány és községi polgári leányiskolák úgy bel, mint külszervezete, felszerelése, berendezése nemcsak hogy kifogás alá nem eshetik, de különösen a polgári leány iskolához kevés van hasonlító, — hol annyi kitünő, válogatott tanerő legyen együtt és olyan egységes vezetés alatt álljon, mint a körmezői polgári leányiskola.

Nem kevésbé figyelemre méltó még a lelkes tanügybarát Chabada József polgármester gondoskodása folytán szervezett női ipartanműhely is, hová a polgári leányiskola növendékeim kívül rangosztály különbség nélkül a felnőttek is havonként mintegy 25—30-an járnak oda be, egyéb női kézi-munkák mellett különösen a ruhaszabás és varrás elsajátítása czéljából. — Ugy szintén figyelemre és dicséretre méltó azon gondoskodás is, hogy a mosás, vasalás tanításáról sincs megfeledkezve, a menyegyerben a város, — ezeknek sikeres oktatásának czéljából — saját költségén Bécsben képesített nő által taníttatnak a felnőttek is vegyesen havi 1 frt s a szegény cselédnők 50 krnyi díj mellett, külön arra alkalmas s szépen berendezett nagy mosó konyhában s vasaló teremben.

Az alsó foku iparos tanonc iskola előkészítő osztályában 20, I. osztályban 36, II. osztályban 46 iparos tanonc jár. Az előadások rendszeres megtartatnak.

A körmezői egyesületi kisedővodát évenként átlag 100—150 gyermek látogatja. — Ugy az óvoda helyiség, mint annak berendezése és a gyermekek foglalkoztatása, — vezetése kifogástalan jó.

A megyei fő orvosok jelentései szerint a közegészségi állapot marcius hó folyamán kedvező volt, — viszonyitva azonban a megelőző hónapéhoz, az ar-márothi járásban, szörványosan előforduló hevenyragályos bőrkütségek miatt, kedvezőtlenebbnek mondható.

A trachoma betegek száma az oszlányi járásban ezen hónapban is tetemesen apadt, mert míg a megelőző február hónapban 303. trachoma beteg gyógykezeltetett, marcius hónapban csupán 95 kifejlett és 170 kiskölyök vagy gyanús, összesen tehát 265 szemcsés köthártyalobban szenvedő beteg állott orvosrendőri felügyelet és gyógykezelés alatt.

Az aranyos-maróthi megyei közkórházban február hó végén ápolásban maradt 32. beteg, — marcius hónapban felvételt 26 beteg, — ezek közül gyógyulva elbocsátott 16, javulva 9, gyógyulatlannal 2, meghalt 2, — marcius hó végével visszamaradt 29 beteg. Az e hónapban felmerült ápolási napok száma 951 volt.

Az ar-márothi, oszlányi és verebélyi járásban törvénytelen gyermek született 6, meghalt 2, — szaporodott tehát 4-el, és a hónap végével 377 állott orvos rendőri felügyelet alatt. — A lévai és szentkereszti járásban a törvénytelen gyermekek száma

marcius hó végével volt 515 fiu, és 477 leány, összesen 991.

A kir. főmérnök jelentése szerint a marcius 21-iki nagy vizek tetemes károkat okoztak. — Így a szénásfalusi új-Garam-híd 2, kőkupját az ár elsodorta, a töltést megromlalt, a szklenői ut 4. számú boltozott hidját elszakította, a kálna-besztercebányai ut 16 és 33-ik számú hidjait tetemesen megromlalt, a léva-tolmácsi ut 6. sz. hidjának egyik falát elsodorta, a zsarnóca-oszlányi uton Zsarnóca-Kohó alatt levő nagy hid egy szárnyát elsodorta, s az egész hidat fenyegeti, — a körmezői ut ujon épült tám-és védfalai közül négyet megromlalt, továbbá nagyon megromlalt a nyitra-privigyei at Cserenye feletti részét a Kaltenbach-fele patak vize úgy, hogy e hely biztosítása tetemes költséget fog igényelni.

A vármegye alispánjának előterjesztésére, melyben elvi határozatot kér, hogy kire bizassék a község faiskolájának kezelése és a község ifjúságának a fatenyésztésben való oktatása oly községekben, melyeknek tanítójuk nincs, vagy magyarul nem tud, s oly egyén, ki a magyar nyelvet bírja, s a község faiskola kezelésére alkalmas lenne, találattik, a közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a mely községnek néptanítója nincs, a faiskola kezelésre alkalmas egyént a községnek magyar, szükség esetén a magyarnyelvet bár mily kis mértékben bíró lakói közül, a vármegye faiskola felügyelőségének ajánlatára a járási főszolgabíró nevezi ki.

A mely községnek néptanítója van ugyan, de az magyarul nem tud, az ily egyén a faiskola kezelői tisztre kinevezendő ugyan, ellene azonban a fegyelmi eljárás elrendelése iránt illetékes fölöttes hatósága megkeresendő lesz. — r. t.

Budapest, 1889. április 19.

A citadelláról letűnt a lobogó; a katonák levették a diszfelöltőt; Ófelsége a király még a mult hét végén elhagyta családostul fővárosunkat.

S mintha ezen távozás forduló pontot jelezne az izgalmas idők s a köznapi csendes élet között, egyszeribe megszűnik a politika zaja — mert meg kell vallanunk ritkán éltünk át két hónap alatt annyi izgalmas napot: a trónörökös halála; Szerbia trónválása, a véderő javaslat összes izgalmai, Boulanger párisi megválasztása és későbbi szökése; a magyar miniszterium újjaalkotása, Rohonczy sajnos esete, mind gyors egymásutánban játszódott le szemünk előtt — most egyszeribe elakad az izgalmas folyama, az előző eseményeknek csak utójátékai tűnnek elénk.

A véderőről szóló törvényjavaslat már végkép letért az események szinteréről, tulment már a szentesitelen is, törvénynyé lett a mely ellen eselekedni nem lehet, nem szabad. A képviselőház veszteti kezdi érdekességét, csak még Baross miniszter multikori beszédje vonta magára a főfigyelmet a közlekedési bizottságban. Itt szólalt fel a népszerű miniszter az osztrák tulka-

pasok ellen s megígérte a nemzetnek, hogy Magyarország érdekeit s a vámszerződésből folyó előnyeiket, melyek aránylag úgy is csekélyek, megtorlás nélkül hátráltatni nem engedti.

A három új miniszter már végleg átvette tárczáját, Szilágyit s Vekerlét rokon-szenyvel, Szapáryt már közömbösebben fogadják az illetékes körök, Szilágyinál, ki csak imént oly lelkesen védte az ifjúság ügyét, — tisztelgett az egyetemi ifjúság s egy ezüst koszorút nyújtott át neki tisztelete jeléül. Így tűntet az ifjúság egykori tanára és jóakarója mellett.

A függetlenségi párt azonban nem akarja feledni a multakat, és mintegy bosszuhadjáratot intéz a kormány ellen az által, hogy a megüritt választókerületekben egymásután lépteti fel jelöltjeit. A török-szent-miklósi kerületben magával Szapáryval szemben lép actióba, jelöltje a tudós Herman Ottó, ki a napokban valóságos politikai üldözésnek volt kitéve, s a párt nagy erőt fejt ki mellette, minap több szélsőbali képviselő utazott a kerületbe, hogy Herman ügyét előmozdítsák. A választás előreláthatólag heves lesz, mert Szapáry bukása nagy fiasko volna a kormányra nézve.

Április 14-én volt évfordulója Magyarországnak 49-ben való függetlenné nyitvatásának. A lelkes ifjúság most is lerótta a kegyelet adóját az egyik szereplő nagy hazafi iránt. Mintegy ötven egyetemi hallgató vonult ki a kerepesi temetőbe s koszoruzta meg Szacsy sirját. Ő volt azon hármas bizottság egyike, mely Magyarország függetlenségi proklamációját szerkesztette.

A dicső 48-as kor szereplői közül egy ismét eldőlt. Rónay Jácint a leghazafiasabb főpapok egyike nincs többé, neki is már csak sirjánál adhatjuk meg ezentul a tiszteletet. Régebben betegeskedett már, de tán koránt sem hitte, hogy tanítványát Rudolf trónörököszt toll fogja élni.

Még kellemetlenebbül hat ránk, hogy a legnagyobb élő magyar, imádott hazánkfia Kossuth Lajos súlyos beteg. Két fia s Hefli Ignác képviselő Turinba utaztak, hogy saját szemökkel megnyugtatót szerezzenek maguknak s az ő megnyugtatótunk is; örömmel vesszük a hírt, hogy a nagy száműzött, kiért annyi honfi szív dobog, minden nagyobb bajtól távol van. Hát bizony akkor — ha őt elveszítene — szomorú ünnepe volna ez a feltámadásnak.

A közelgő husvét kissé élénkebbé teszi a fővárost. Ez a feltámadás és a nagy „puccsolás“ ünnepe, no meg az öntözködésé.

Hát hiszen nekünk fővárosiaknak ugyis bőven kijut az öntözködésből, mikor az utcákat öntözik és a csapat a járó-kelők felé fordítják, s egy pár dandyt, vagy egy-egy szobaciczust ugyancsak megmosdatnak.

A városligeti élet újra elkezdődött. A komédiások lármája újra felveri a csendet, a „cserebogárban“ újra szól a katonabanda. És a vasárnap délután — mint rendszeren — újra a légyottok szent ünnepe lesz.

Fővárosi levelező.

De hát örökké semmi sem tart, annál kevésbé a hitelezők türelme. Mikor már nagyon szoritották Elemér urat, kijelenté, hogy megnősül — és akkor lesz pénz.

A házasság megtörtént s Elemér ur rendre kifizette adósságait, csak Rosenblatt Áron urnak volt még csekély háromezer forint követelése, amiről ugylátszik Elemér meg akart feledkezni. Áron ur türelmes ember volt, s várt, várt sokáig.

Egy napon Elemér ásitozva szivarozgatott szobájában, midőn belép az inasa, kezében egy levéllel.

— Nagyságos ur, egy levél jött!

— Honnan?

— Nem tudom, hordár hozta. Ezzel átadta urának a levelet.

Illatos kis szerelmes levél volt. Elemér kíváncsian olvasta föl és olvasta. „Kedves Elemér! Szívemnek nem bírok tovább parancsolni; heves dobogással vágyakozik utánnad. Ismeretlenül bár, de régóta szeretlek. Titkoltam ezt mostanig, de tovább nem bírom. Kérlek jöjj el hozzám esti 7—8 óra közt, fő-utca 33 szám alá. Várlak. A te szerető Liviád.“

N. B. Választ kérek!

Örömmel ragadott Elemér tollat s írta:

„Bájos Nagysád!

Kedves meghívását örömmel fogadom és kívánságához képest a megjelölt időben ott leszek és hódolva borulok lábai elé. Elemér.“

A választ az inas csakhamar elvitte. Elemér kutatni kezdett emlékei között, de sehogy se jött reá, hogy ki is lehet az az ismeretlen angyal!

Este feleségét elkísérte a színházba,

— **A kegyelet adója.** E hó 19-én volt negyvenedik évfordulója azon napnak, melyen dicső emlékü honvédeink Nagy-Sallónál kivitták a győzelmecs csatát, mely nemzetünk szabadságharcának egyik ki-magasló fénypontját képezte. A csatában megsebesültek közül többen Lévára hozatván, itt hunytak el és a r. k. temetőben helyeztettek nyugalomra. Sirjukat a közadakozásból emelt emlékszóbor jelzi. A győzelmecs csata negyven éves évfordulója alkalmából marcz. 15-iki ünnepélyt rendező bizottság nagypénteken koszorút helyezett a dicsőültek síremlékére.

— **A lévai nőegylet** — vett értesülés szerint — f. hó 17-én tartotta évi rendes közgyűlését. Az elég népes gyűlésben az eszmecsere s abból folyó határozatok a felolvasott titkári jelentés körül csoportosultak, mely meg egyrészt a választmány működéséről számol be, más oldalról az egyelet által fenntartott „Stefánia-árvaház“-nak tovább fejlesztésével foglalkozik. Mint örövendetes jelenséget említhetjük fel, hogy az egyelet bár lassan gyarapodik, de egyre kedvezőbb anyagi viszonyaiból folyólag árváinak számát már 16-ra emelte fel. A jelentést, mely az egyelet viszonyairól tájékoztat, legközelebb közölni fogjuk, hogy az a nagy közönség, melynek a már csak lapunk által is időről-időre nyugtázott annyi kisebb-nagyobb adakozása gyarapítja az emberbaráti egyesületet czéljai keresztülvitelében, ez uton szerzhessen magának tudomást arról, hogy mindig készséggel nyújtott adományait mikép használják fel megyénk árváinak nevelésére.

— **Műkedvelőink** e hó 27-én, szombaton, tartják meg első előadásukat, mely alkalommal színre hozatnak: „Nőudvarlás“ Vigjáték 1 felvonásban. Irta Láng Lajos. Személyek: Aladár, Jaross Ferencz ur; Hermin, Pazár Etel k. a. Ezt követi: „A légyott“ ifj. Abrányi Kornélak 1 felvonásos kitünő vigjátéka. Személyek: Stéplaky Róbert, Makay Sándor; Laura neje, Szecsányi Justa k. a., Békésy Gergely, Madarász Ernő, Irén, Laura rokona Balbach Irén k. a., szobaleány, Pazár Etel k. a. és inas, Jaross Ferencz. Helyárak: ülőhely 1 frt 50 kr; állóhely 1 frt. A tartandó 3 előadásra a bérlet 3 frt 50 kr; bérelhetni e hó 25-éig Szakmáry Endrené öngyűságánál, a nőegylet alelnökénél. Jegyek előre válthatók: a jobboldalra Nyitrai és Társa könyvkereskedésében, a baloldalra Czirok János urnál, az előadás napján délután a nagy vendéglő 4. sz. szobájában és este a pénztárnál. A legközelebbi előadás május hó 4-én lesz, a mikor előadatnak: „Hol a férj“ és „A bál köpeny“ című 1 felvonásos vigjátékok. A kedélyes és szórakoztató előadásokat, melyeknek jövedelme a „Stefánia-árvaház“ és a lévai önk. tüzoltó-egyletre fordítatik, a legmelegebb pártfogásába ajánljuk úgy vidéki, mint helybeli közönségünknek.

— **Tudorrrá avatás.** Kovács János, városunk szülötte, honvéd-önkéntes a 16. számú helyőrségi kórházban, orvosi tanulmányait kitünő sikerrel végezvén, f. hó 13-án a budapesti kir. magy. tudomány egye-

ő pedig kocsit vett és elhajtattott a nevezett ház elé.

Csinos kis emeletes ház előtt állott meg a kocs. Az ablakok erősen le voltak függönyözve. Csengetésre megjelent a portás és hajlongva kísérte föl Elemért az első emeletre.

Ott fönt egy hamis szemű mosolygó szobaciczus bevezette őt az ismeretlen hölgy boudoirjába.

Elemér széttekintett a szobában, aztán a szobaleány felé fordulva kérdezé.

— Mondja csak édesem, hogy hívják az ön bájos urnóját?

— Az titok! — felelé a kis hamis. — Tessék helyet foglalni; urnóm azonnal jön, csak öltözkédj hozza rendbe.

Ezzel a cziczus elhávozott és egyedül hagyta Elemért.

— Ugyan milyen is lehet az én Liviám! Szöke-e vagy barna! Karcsu, magas, kedves, vagy tulságos molette! A szemei, ajka! Haja dus, kebele alabastrom, hangja ezüst csengésű — képzelődék a kíváncsi Elemér. S ez mind titok!

De türelmesen várt s magában dudolgotá:

„Ki fog derülni a titok, S akkor leszünk mi boldogok!“

A szép hölgy úgy látszik nem nagyon sietett Elemér karjai közé, mert már hősünk unatkozni kezdett.

De csitt! Mintha léptek zaja hallatszanék.

Igen, ez ő! Elemér még egy pillantást vetett a tükörbe, megigazitotta nyakkendőjét s tor-kán egyet köszörülve, elegáns pózba vágta magát.

fusson, úgy vittük vissza a szentemet erőszakkal az ágyba.

Lehorgasztott fővel, elnyomott szívvel, támolygott be Pista a szobába, ahol a leány feküdt.

Az orvos éppen az ütereit tapogattaa betegnek, aki most alétan, hanyagul, magáról mit sem tudva feküdt puha párnái között. Bogárhaja összekuszálva omlottbele a vánkus redőibe, arcát lázas pir égése festette vörösre, belső fájdalmait pedig keblének rendkívüli hullámzása mutatta.

Az orvos fejcsóválva hagyta oda az ágyat, hogy receptet írjon a nagymérvű tüdőgyulladás ellen.

Mikor harmadnapra Varga Zsuzsi lekéért a lélekváltság harangja a második utolsót elcsengette, Varga Zsuzsi szíve is utolsót dobbant.

Fekete A.

A kastély.

Még áll a kastély, még alatta Vigan mormol a kis patak, A czimeres tetőre most is Vén hársfa lombok hullanak

Még áll az udvar és a kertben A rózsá mind a régi még, Felette most is úgy mosolyg még Felhőtlen, tiszta nyájas ég.

Csakhogy a dal kihalt örökre, A kis kertész nő nincs sehol, A ház ura jár-kelel mogorván, Arczán a könyv peregre foly.

Kijár a kertbe még naponta, Elül sokáig egy helyen, — Sehol, sehol, — susog magában, Csak egy nyomát se' nem lelem.

Aztán majd felmegy a terembe . . .

— És ez mindennap így megyen; —

Ott sír, zokog, és a cselédség

Vigyázva jár lábujjhegyen.

Kersék János

Mi a boldogság?

Hogy mi a boldogság: határozottak meg,

E tárgytól kábulok, mikor belé kezdek;

Petőfink szelleme a sírban keresé, —

Ide biz' eljutunk, belé dűlünk, belé.

De boldogság-e az: nem tudni semmiről

Vagy tudva oszlani a koporsón belül? . . .

Boldog e vén földnek lelki-szegény fia,

Igy mondja legalább a régi biblia.

Ha a boldogságot ily nagy áron adják,

Eldobom magamtól porszemét, parányát!

Majd pedig azt mondja egy, koszoris költőnk,

Bármily fényes legyen palotánk vagy bölesünk, —

Hogy: „a boldogságra kevés csak a jelen:

A multon épül az s az emlékezeten!“

De hát kinek multja kinos gyűtrelem volt

S sok lelki sebé közt emléke is kiholt? . . .

Lehet-e az boldog? mondjátok emberek!

E mély titkot tudni vágyódom s rettegek

És akik dicsőve fennen hangoztatják,

Hogy a boldogságot önmagukban hordják?

Szavahihető-e ezeknek mondása?

Vagy takarják kinuk, hogy senki se lássa? —

A boldogság, érzem, déli báb és — álom:

Éltemmel elröppen s még csak neir is látom!

Ruttkay Gyula.

„Légy-ott.“

Bendeguzffy Elemér urnak két kiváló tulajdonsága volt. Egyik, hogy szeretett nagy lábon élni — adósságot csinálni, a másik, hogy nem igen szerette azt megfizetni. Eből kifolyólag gyakran volt kénytelen „otthon nem lenni“, hogy hitelezői zaklatását kikerülje.

temen az összes orvostudományok tudorává avatott.

— **Rónay Jácint** püspök, kiváló tudósunk, ki az 1848—49-iki eseményekben tevékeny szerepet játszott s egészen a ki-egyezésig mint emigráns külföldön tartózkodott, e hó 17-én szívvelhűdés következtében meghalt Pozsonyban. Az elhunyt tudós a trónörökösnek tanára volt a magyar történelemben és Mária Valéria főhercegnőnek kilencz éven át volt magyar oktatója.

— **Szerencsétlen halállal** mult ki Kálnay András, nagy-szecszei 8 éves fiúcska, ki f. hó 16-án, szüleinek ellenére, bátyjának szekerére felkapaszkodott, ki szé- náért ment a községen kívül eső kazlakhoz. Visszajövet azonban, a közsébe vezető lejtős uton a szekér felborult, s ekkor a szekérről lecsúszott vasvilla a kis fiu mellébe hatolva, tüdejét keresztül szurta, minek következtében néhány percnyi kínlódás után meghalt.

— **Népfelkelő tiszti tanfolyamok** ügyében a honvédelmi minisztérium a következő értesítést teszi közzé: Minden földműlő és huszázrezd állomáson, a hol legalább is 10 egyén jelentkezik, folyó évi június 17-étől július 7-ig terjedő népfelkelő tisztképző tanfolyam lesz felállítva. A felvételi iránti folyamodványok május hó 1-ig azon népfelkelési járásparancsnokságához nyújtandók be, melynek területén az illeték tartózkodnak. Bővebb tájékozás az említett parancsnokságnál vagy a „Budapesti Közlöny“ 89. számában közölt „Hirdetmény“-ből szerezhető meg.

— **Korai viharok** voltak a mult heten mindenfelé az országban és helyenként már kárt is okoztak. Csongrádon a villám lecsapott s az erős vihar jégesőt hozott. Esztergomban is olyan égi háború volt, hogy nyár közepére is beillt volna. Kedden felettünk is megdördült az ég s az esővel vegyes jég újabb akadályokat gördített a külső munka elé, melylyel még annyira hátra vagyunk, hogy a legtöbb szülő még ma sincs nyitva s a tavaszi vetőmag a szákokban várja a jobb idők bekövetkeztét.

— **Kitüntetés.** — R o h á c s Ödön csanki tanító iskolájában a magyar nyelvnek sikeres tanításáért s általában a magyar szellem buzgó ápolásáért a „Felvidéki magyar közművelődési egyesület“ által díszoklevéllel lett kitüntetve. — Üdvözljük őt e szép elismerés alkalmából!

— **A tanítóképző intézeti tanárok** gyűlésének, mely e napokban tartatott meg Budapestén s három napra terjedt, tényleges eredménye is van. Egylett alakultak a saját és a tanítóképző intézetek ügyének szolgálatára. Előnknek Péterffy Sándort választották meg. Közgyűlés után pedig mindnyáján tisztelegtek gróf Csáky Albin miniszternél s az államtitkároknál, a kik igen szívesen fogadták a tisztelgőket. A levél tanári kart s z a b ó Lajos intézeti igazgató képviselése.

— **„Virág Benedek élete és művei“** czímen egy igen érdekes irodalmi termékkel gazdagította irodalom-történetünket S z a l a y Gyula levél kegyesrendi főgymn. tanár, ki művében nagy klasszikusunknak úgy életrajzára, mint irodalmi munkásságára nézve sok új adatot gyűjtött egybe. Virágnak, a szerény szerzetesnek, lángoló hazaszereteté is oly sikerülten domborítja ki

A léptek zaja már az ajtónál volt. Még egy pillanat s az ajtó függőnye mög- gül kilép:

R o s e n b l a t t Aron, Elemér ur hi- telezője.

Elemér majd hanyatesett; a szó meg- akadt torkán s bámulva nézett Aron bibir- csos orrára.

— Nagyságos ur, gondolom, már elég régen várok a pénzemre. Kénytelen voltam cselhez folyamodni, s ha ön nekem egy óra mulva a háromezer forintot meg nem fizeti, ugy ezt a levelet, melyet ön imádo- t-jához irt, el fogom küldeni néhány magya- rázó szó kíséretében az ön kedves és sze- retetreméltó — anyósához!

— Rosenblatt, maga egy nyomorult! Persze ön tudja, hogy anyósom milyen ter- mészetű, s most neki akarja a leveletem elküldeni. De azt nem fogja tenni. Itt a pénze, adja ide a leveletem!

Aron hajlongva adta át a levelet és a váltót.

Elemér dühösen mormogta a lépcsőn lemenőben:

„Légy-ott- Légy-ott.“

Dr. O. E.

Gondolatok.

A gyermekkori, de kivált balsors kö- zös türelme szülte barátság tartós és mély gyökeret ver a szívben és lélekben.

* * *
Minél magasabbról esünk alá, annál sajtóbban érezzük az esés fájdalmait.

N. M.

az író, hogy műve — gazdag tartalma, szép nyelvezete mellett — már ezen szem- pontból és rendkívüli érdekel bir. — Üd- vözljük a derék, fiatal írói irodalmi munkásságának sikere alkalmából s óhajtuk, hogy hivatásra való tehetségével, tapasztalt munkaszeretetével a magyar irodalmat mi- nél tovább dicsőséggel szolgálhassa.

— **Értékét veszti** az új magyar és osz- trák sorsjegytörvény értelmében minden le nem bélyegzett sorsjegy. Ne mulassza el senki sem sorsjegyeit lebélyegeztetni, mert ha ezt elmulasztja, azt többé sohasem pótolhatja és sorsjegye holt birtok lesz. Az itt elősorolt sorsjegyek lebélyegzendők: A z o s z t r á k t ö r v é n y s z e r i n t: A ma- gyar jelzalog hitelbank 4%-os nyeremény- záloglevelei 1884-ből. Budai sorsjegy 1859- ből. Keglevich gróf-féle sorsj. 1847-ből. Ma- gyar vöröskereszt-sorsjegy 1882-ből. Buda- pesti templomépítési (Bazilika) sorsj. 1886- ből. Józsv-sorsjegy 1888-ből. 3%-os szerb állami sorsjegyek. Olasz vör. ker.-sorsj. Po- rozsz 3 1/2%-os állami nyer.-kölesön. Kurhes- seni sorsj. Bajor 4%-os állami nyer.-kölesön. Badeni 4%-os állami nyeremény-kölesön. Oldenburgi sorsj. Braunschweigi sorsj. Szász- meiningeni sorsj. Anhalt-dessauai sorsj. Lü- becki állami nyer.-kölesön. Hamburgi állami sorsj. Orosz I. állami nyer.-köles. Orosz II. állami nyer.-köles. Finnországi sorsj. Svéd vasuti sorsj. Szerb dohány-sorsj. Török-sorsj. A m a g y a r t ö r v é n y s z e r i n t: Bécs város sorsjegye 1874-ből. Clary-sorsj. 1856. 4%-os dunagőzhajózási sorsj. 5%-os dunaszabá- lyozási sorsj. Innsbruck város sorsjegye 1871-ből. Krakkó város sorsjegye 1872-ből. Laibach város sorsjegye 1879-ből. Osztrák földhitelintézet 3%-os nyeremény-záloglevele 1880-ból. Osztrák hitelintézet sorsj. 1858- ből. Osztrák vör. ker.-sorsj. 1882-ből. Pálffy- sorsj. 1855-ből. Rudolf-sorsj. 1864-ből. Salm- Reiffarscheid sorsj. 1855-ből. Salzburgi sorsj. 1872-ből. Stanislauai sorsj. 1860-ból. St. Geo- nis d'Aneaucort gróf-féle sorsjegy 1855-ből. 4 1/2%-os triezsti sorsj. 1855-ből. 4%-os trie- szti sorsj. 1860-ból. Waldstein-Wartembergi sorsjegy 1874-ből. Windischgrätz-féle sorsj. 1846-ből. 3%-os szerb sorsj. Olasz vörös- kereszt-sorsj. — A lebélyegzés Budapestén f. hó 28-áig eszközölhető.

— **Népoktatási állapotok vármegyénk- ben.** Barsvármegyében van elemi iskola 208, felső népiskola 1, polgári iskola 1, óvoda 5 és pedig Ar-Maróthon, Körmöcbányán, Oslányban, Verebélyen és Léván. A tani- tók közül a magyar nyelvet birja szóban és írásban jól 194, csak szóban 36, nem birja sem szóban sem írásban 29.

— **Léván elhaltak*** 1889. évi jan. 1-től apr. 1-ig: özv. Klincsek Józsefné, 71 éves Pa- jak Antal, 25 év. Neszlinger József, 56 év. Szlusi Katalin, 4 év. Kaveggia Adolf, 42 év. Stefko Mária, 5 1/2 év. Rácz Sándor, 24 év. Rosenzveig Sándor, 14 év. Hansuth József, 67 év. Klain Tivadar, 5 hón. Szum- rák György, 59 év. Hofman Margit, 6 év. özv. Krész Józsefné, 74 év. Bandik Lászlóné, 22 év. Klain Margit, 5 hón. Uherezki János, 2 óra, Pongrácz Miklósné, 49 év. Stefáné Örszöbet, 1 hón. Szirota Eszter, 10 nap. Waiger János, 54 év. Zahorák Gábor, 40 év. Bangyi Andrásné, 35 év. Rosentál Emma, 5 hón. Molnár Gyula, 4 év. Stadler Ferencné, 30 év. Konta Ger- gely, 71 év. Rácz József, 70 év. Kiszling- stein Gizella, 23 év. Polin István, 11 hónap. Schönek Gábor, 66 év. Lupka András, 28 év. Dohány István, 76 év. Rédlí Géza, 33 év. Pracek János, 1 év. Gyurovszki József, 40 év. Rizner Józsefné, 25 év. özv. Sinkovics Józsefné, 40 év. Ledényi József, 70 év. Tóth József, 50 év. Polgár István, 53 év. özv. Kovácsik Mihályné, 45 év. Csekei Flórisné, 45 év. Póka Mária, 2 1/2 év. Sabler Ilona, 1 1/2 hón. Petrás Rozá- lia 11 hón. Pusztai Anna, 1 1/2 év. Boldis Katalin, 14 nap. Német Örszöbet, 14 1/2 év.

— **RÖVID HIREK.** — **Mátyás ki- rály szülőháza** Kolozsvárott rövid idő mulva már meg lesz jelölve emléktáblával. A le- lepezés talán már a jövő hóban megtörté- nik. — **Aradon** a kereskedelmi- és ipar- banknál harmad milliós sikkasztásnak jöt- tek nyomára. — **Kivándorlás.** Az észak- amerikai Egyesült Államokba tavaly össze- sen 419,718 ember vándorolt be, köztök 13,018 magyarországi. — **Stefania** özvegy trónörökösne fogja ez évben — hír szerint — megkapni az arany erényrözsát, melyet a pápa évenként küld egy-egy fejedelmi hölgynek. — **Párisban** a világkiállítás meg- nyitása május hó 6-án délután 2 órakor történik meg. — **Trencsénvármegye** északi részében a lakosság a tavalyi rossz aratás miatt nagy ínségben van. A leggyorsabb segílyt sürgetik, nehogy kitörjön az éhin- ség. — **Nagy veszteséggel** fejezte be a ta- valyi évet a magyar-francia biztosító társ- ság; alaptökejének fele, harmadfél mil- lió forint veszett oda. — **A Tisza** Szeged- nél erősen árad s ezért az óvintézkedé- seket mindenütt megkezdték. — **A katona- tisztok özvegyei** és árvai sorsuk javulását várhatják; a közös hadügyminisztériumban javaslaton dolgoznak az özvegyek és árva- k hathatósabb segélyezésére. — **Leó pápa** egészségi állapotáról ismét kedvezőtlen hí- reket jelentenek s bár közvetlen veszély nincs, a pápa agg kora mellett aggasztó fordulat is következhetik be.

*) Ezentul a városunkban elhaltak névsorát havonként fogjuk közölni.

APRÓSA GOK.

— Rovatvezető Zuhany. —
O r v o s s á g. — Kedves férjem, végy egy új ruhát nekem. — Azt te is megteheted, nesze a tár- czám. — De hisz ebben semmi sincs! — Hát aztán? — Hát aztán, ingyen nem adnak, hogy vegyek, ha nincs pénz? — No látod, csak hogy végre megjött már az eszed?

S o h a j t á s.

(Nyögi egy agleglegény.)

Életünk egy farsangi fánk
S töltelke a szerelem;
De a melyik nekem jutott:
Abban nincsen semmisen!

N e h é z t a l á l m á n y. Talán a kormányzo- ható léghajó? Oh nem, az csak gyermekjáték! Hanem találja fel valaki a kormányozható anyóst! Rövid idő mulva nem milliomos, de milliárdos lesz belőle.

LEVELEZÉS.

I.

Léva, 1889. ápr. 17.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Bars“ 14—15-ik számának vezér- cikkében „K e r t é s z e t ü n k“ czime alatt szakavatott író kritika tárgyává teszi a megye közigazgatási bizottsága által a köz- ségi faiskolák megteremtése céljából életbe léptetett intézkedéseket.

Szerény véleményem szerint az egész közlemény, mig egyrésztől elkésve látott napvilágot, másrésztől korán jött a közön- ség elé; mert, ha a szabályrendelet kibo- csajtásakor jelent volna meg a közlemény, akkor az igen tisztelt cikkiró ur módosít- ványt ajánlhatott volna, melyet bizonyára el is fogad a közigazgatási bizottság, ha az megállja helyét; másrésztől meg korainak mondható ez, mert már most itéletet mon- dani az intézmény felett nem lehet, s így a közlemény jó vélemény, mely az ered- mény eléréséhez szükséges, éppen nem szül- hetett.

Részletes megvitatását a cikkben fel- sorolt nézeteknek nem óhajtom, csupán csak arra kívánok reflektálni, hogy az or- szágházhoz benyújtott mezőrendőrségi tör- vényjavaslatot nem helyesen választotta támpontul az igen tisztelt cikkiró ur, mert mint igen helyesen írja cikkében: „Ha működésünk, munkásságunk oly meddő, hogy a kitűzött cél eléréséhez mi eredményt sem képes felmutatni, biztosítani, akkor a munká- ba fektetett bármily csekély költség is; pazarlás és időrablás.“

E nézetét osztom magam is s ép azért nem tartom helyesnek a mezőrendőri-tör- vényjavaslat azon részét, mely a faiskola felügyelők alkalmazására vonatkozik; mert azt nem tudom elképzelni, hogy kellő gy- akorlati ismerettel egy szorgalmas s haszna- vehető ember faiskola felügyelői állásra vál- lalozzék, ha annak állása az alispán ké- nyétől s kedvétől függ, valamint azt sem tudom elképzelni, hogy a törvényjavaslatba foglalt díjak mellett, hogyan lehet az állás- ból kifolyó terheket viselni.

Szerény meggyőződés, hogy a tör- vényjavaslatban foglalt módozat szerint fog- nak ugyan találni faiskola felügyelőket, mert ember van elég; csaknem egész bizonyos, hogy oly feltételek mellett erre csak oly egyének vállalkoznak, kik mindent végig próbáltak, de helyöket sehol sem állhat- ták meg.

Már, hogy azután az ily fűhöz-fához kapkodó emberektől lehet-e eredményt vár- ni, azt mindenki józan elbirálására bízom. Nekem meggyőződés, hogy a mezőrend- őrségi törvényjavaslat szerint alkalmazott faiskola felügyelőktől oly eredményt várni, mely a reá fordított, bár csekélynek látszó fizetéssel arányban álljon, elképzelni nem lehet, s így e takarékoság lesz a legna- gyobb mérvű pazarlás és időrablás.

A közönség tájékoztatására kérem Tek. Szerkesztő urat, sziveskedjék jelen soraim- nak becses lapjában helyet engedni.

Kiváló tisztelettel

Makai Sándor,
faisk. felügyelő.

II.

Felső-Várad, 1889. április hó 15.

Templomalapkö letétel.

Az alsó-felső-váradai és törei ev. ref. társ egyházak templomának alap-köve f. év apr. 9-én tétetett le Alsó-Váradon.

A nép már a reggeli órákban csopor- tosulva várta az építő-mester urat, hogy szemlélője lehessen azon szent hajlék alap- köve letételének, melyben hitük, reményük és szeretetük öszpontosul. S i s a k Gusztáv ur délelőtt 11 órakor érkezett meg, ki is a lelkészlaktól a lelkész, tanító és elő- járóság által a helyszínére kísérve; kiadta rendeletét az alaptételre, mi munkái ál- tal feltétlen készséggel teljesített. A leg- szűkebb elhelyezések után, a tanító vezetésével egy alkalomszerű ének- vers énekeltetett el. Ezután P a t a i Ká- roly lelkész ur egy alkalmi imája után igen szép beszédben fejtegette a templom rendeltetését, felhiva a gyülekezetet, hogy mint elődeik, ugy ök is áldozzanak ezen szent hajlék és a gyülekezet örök fentart- hatásáért. Ezután következett e hármas egy- ház történetének felsorolása, mit Salg a Endre tanító ur a következőkben foglalva adott elő:

* * *
„Kedves egyházunk közönsége! Min- den régiség, mint a történelem nyitott lapja, ugy tárja eléünk a századok eseményeit.

Ime ezen szenthajlék is, midőn reá tekintünk, eseményeket, történetet mondat el velünk. Ebből kifolyólag szükségesnek látom előadni röviden egyházunk történetét.

Ezen egyház már a reformatió első éveiben fennállott, nevezetesen 1655 évben Nagy-Sallai Balázs volt az első lelkész, de mivel a paplakot az akkori viszálykodó háborgások elpusztították, a lelkészek egész 1707. évig ép ugy, mint a tanítókat Nagy- Tőreben laktak, azon oknál fogva, mert ott a reform. uraságok vették pártfogásuk alá. Az 1707. évben felépült a paplak Alsó- Váradon, a hol 1733. évig kevés háborga- tással laktak. Azonban 1733—1784-ig el- foglalta a róm. kath. egyház a templo- mot, iskolát, és paplakot és beszüntet- tetve azok hivatott vallási működését, Tóth György nagy-szecszei plébános felü- gyelete alá helyezte.

A templom 1733. évig Felső-Váradon volt, attól az időtől, amint a róm. kath. egyház elfoglalta, a reform. gyülekezet lel- kész és tanító nélkül volt. A római kath. egyház az elfoglalt egyházi épületek felett feltétlenül intézkedett ugy, hogy a temp- lom helyet a legközelebbi időben adta el a kath. egyház a primaczia engedelmével, hova két éve egy lakó ház épült.

Hiveink sorsa csak 1781. évben az október 21-én II. József császár által kiadott türelmi parancs által enyhült, mely- ben megengedettett templomot építeni, de csak torony és utczára nézés nélkül. Ezért volt ilyen a mi imaházunk is. Eme enged- mény után mindjárt az 1780-as években megindult a protestánsok követőinél ama nagy mozgalom, hogy a végső áldozatokkal is létesítenek templomokat, hogy azokban vallásos meggyőződésüknek a Jézus Krisz- tusban való hit által szabad folyást enged- jenek. Így történt tehát, hogy az alsó- felső-váradai és törei evang. reform. társ- egyház újulag megalakult 1785. év szept. 22-én. Lelkészü elvalasztották, az akkori bajkai lelkészt Onodi Györgyöt, tanítóul Détári Andrást. Ezen két egyházi hivatal- nok volt az, kik hűen munkálkodva voltak a — még most is fennálló — gyülekezet első őrei, oktatói. Akkor azonban még nem volt templom; tehát istentiszteletre nem jöhetvén össze egybűtt, mint Alsó-Várad közösgé pajtájában. De nem soká tartott ama kezdetlegesség, mert már 1786. évben tavasszal hozzá fogtak e szent hajlék felé- pítéséhez, melyet most mi Isten segítse- gével, átújítottunk és megnagyobbítottunk.“

Ennek befejezése után az egyház szeretett lelkésze mondta el tartalmas beszédjét:

„Kedves egyházunk közönsége! El- gondolhatjátok tehát, hogy egyházatok mi- ért emelkedett oly rohamosan, de ha valaki azt kérdezné, hogy ugyan miért? En megmondom. Annak oka az, hogy az akkori lelkészt, tanítót és a gyülekeze- tet, tántoríthatatlan hűség, szeretet és egyet- értés kapcsolta egybe. Ez állította fel új- ból a szenthajlékot oly gyorsan és az Isten segedelme, mert a kik ő hozzá fordulnak, őt magasztalják, s dicsőítik méltóképpen, azok megsegítenek és áldatnak.

Azóta, miről leírásom tárgya szól, már 234 esztendő telt el, ez oly hosszú idő, hogy azt senkinek nem adatik megérni, azért kedves hivek! ami elrejtett előle- tek, a századok hosszu sora által, azt én röviden kívánom feljuttani. Azóta, hogy e hármaz gyülekezet most újitandó temploma fenn áll, 104 esztendő telt el. A jelenlegi lelkész ur a 11-ik. A jelenlegi tanító a 31-ik. Az isteni sorsnak tetszett, hogy ami személyünket most rendelte ide. Az első hivatalnokok állították eme újitandó temp- lomot, mi pedig, kik a hivatalnokok sorá- ban a tizeseken felül szinte első vagyunk, állítatjuk — hiveink közreműködésével — a második átújított templomot és pedig: oly óhajjal, hogy az a hit, mely éleszté az elsőket, hogy az a remény, mely táplálta azoknak keblét, az a szeretet, mely da- gasztá szívöket, valamint az az egyetértés vezéreljen mindegyikünket.“

S.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A „lévai takarékpénztár“ tek. köz- gyűlése a lévai izraelita jótékony nöegylet részére 25 frtnyi segílyt kegyeskedett meg- szavazni, mely adományért kedves köteles- ségnek tartom az egylet nevében hálás köszönetemet nyilvánítani.

Léva, 1889. ápril. 17.

Pólya Józsefné,
az egylet elnöke.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az **Építési Tanácsadó** című vállalatból, G o n d a B é l a műszaki tanácsos és közérdekű művelő meg- jelent a második füzet három képmelléklettel. E füzet tartalmazza az építési és mérnöki munkálatok díjazá- sára vonatkozó adatokat és utmutatásokat s tájékozást nyújt egy a tervezet mint az építésvezetés és felü- lviásgálatért járó díjazások iránt. Külön vannak tár- gyalva az épületek tervezése, a földméri művek ut- és hidépítési, vízszabályozási, vasutépítési, vízvezeteki és csatornázási s bányaművek tervezése és végrehaj- tása fejében fizetendő tiszteletdíjak és jutalékok kap- csolatban a teendő részletezésével. Építésznek, minden szakbeli mérnöknek, vállalkozónak s ma- gának az építőknek különösen föltte hasznos tájé- kozást és felvilágosítást nyújtanak ez adatok. A fü- zethez mellékelve van az Orsz. erdészeti egyesület budapesti palotájának távlati képe és alaprajza. (Czigler Győző műgytemi tanártól) egy igen díszes, stilszerű kovácsolt vaskapu rajza — A füzet ára 30 kr. Megrendelhető Nyitrai és Társánál Léván.